

Mien breur

Zwier Kremer

“Mien breur hef mij vanmorgen nen harden worst metbracht.” Hee har bliekbaar gin benul meer van tied. Ik keek hum is good an en dach bij mij zölf: “Wet iej eagenlijk wal wee of ik bin. Ken iej dan ow jongsten breur nich mear, den ow tien minuten geleaden nen harde worst in de haande hef ‘edrukt?” (want doar is hee naar gek op.) ‘t Gaf mij een geveul, woar ik nich vrolijk van wörden. En of ut now pien döt of nich, ‘t veraandert niks an ‘t idee, dat zien verstaand tot stilstaand is ebracht. Dat was mij wal helder ewörden.

Het geet oawer mien oaldsten breur.... Hee is al in de neggentig en zit seends ‘n joar of acht in ‘t verpleeghoes.

Too hee nog thoes was, was hee nog good bij zien positieven. Zien vrouw was hum al ‘n heeln zet geleaden deur ‘n ongeneezelijken zeekte van tusken egoan. En umdat hee nogal schrik had veur ‘n dokter, is he, ondaanks dat ziene vrouw vaak probeerd hef um hum d‘r hen te kriegen, völs te laat an ziene heupen opereerd. Noa ‘n oeteandelijken operatie gung het goan steeds slechter, want deurdat hee völ te lang met un versletten heup hef roondlopen -hee begon min of meer te kröppelen-, hef hee zien rug ok nog es in de vernieling ejacht. Hoo-t ok was, ‘n weg terug was d‘r nich en um nog veuroet te können kommen was ‘n rolstoel, better gezegd, nen scootmobiel, het aangewezen hulpmiddel woarmet hee de weg op mos. Hee gung d‘r met noar Deelden en mangs richting Hettem of Zeenderen. Zodeunig zag hee nog ut een en ander van de weald. En hee veulden zich, ondanks dat hee ziene vrouw mos missen, wier un betke gelukkig.

Hee harr oaweral ook nog wal contacten. Mear ‘t belangriekste was wal ‘t contact met de dahliacub, dee hee vrogger in zien jonge joaren zelf had helpen oprichten.

Mear mangs geet ut aans as dat iej hopt dat ut geet. Hee had in zien leaven onwies zien best edoan veur ziene vrouw en ziene keender. Um de vrouwe is hee oet de textielabriek stapt; zee kon nicht teggen “t dree-ploogenwark van hum, woarduur zee eens in de dree wekke ‘s nachens alleen was en dat alleen wean kon zee nich teggen en too is hee tuinman wörden. In de oavenduren studeren he veur de neudige papieren, um toch nog wat vuuroet te können kommen en dat is hum good of‘egoan. Hee was aait gangs met ‘t een of aander um ‘t gezin good an de proat te hoalden. Goardens onderhoalden en karsbeume verkopen. En later kwamen d‘r nog es karststukskes bij, dee hee bezunders mooi kon maken en dus ok wal good an de man bracht. En as zien jongs un good stel harsens hadden en dee gebroeken wollen, dan können zee wieder studeren. Nee, hee had d‘r onwies völle veur oawer en dat hadde. Mear as ‘t nich gung zoas ‘t mos goan, dan kon hee mangs ok alderbarstens verkeerd wean. Dan was

hee, zoogezegd, nich te proemen. Mear ut gung hum aait um de zöarg veur ‘t gezin. Misschien was hee as va nich aait de gemakkelijeste, mear as -t op verantwördening an kwam, dan krigge ‘nen dikken voldoende.

En toch, mangs geet ut aans dan dat iej hopt dat ut geet.

“Zuster..... Ik wol efkes van ‘t bedde of, mear ik kan d‘r nich oet kommen. Kön ie mij doar nich efkes met helpen?” “Nee, nee, dat geet nich. Want iej bint opereert en majt oe nog nich te völle verreuren. Vannacht bij nog al onrustig west en too he-w de dekkens wat strakker an motten trekken, zoda-j d‘r nich oet können vallen.” Zee sprak zien moders sproake en dat keump vertrouwd oawer, zodat hee met heur antwoord tevreaan was. In werkelijkheid was hee vast eknupt umdat hee nogal oardig wild was ‘ewest. As iej oald bint en opereerd wordt, dan kan d‘r wal is zoiets as delier, geleuf ik ontstoan. Dan kö-j mangs weerspanning en mösterig wean teggen leu de ow noabiej bint. En dát was hee dan ook wal mangs. “Ik zal es kieken of alle slengskes en wat d‘r bij heurt good functioneert. Zo te zeen geet alles good.” En weg was de zuster al wier. Hee lag ‘n zetke veur zich oet te kieken en nam zich veur um de dokter te vroagen wanneer hee wier noar hoes hen moch. Oale leu kunt zich mangs wal good schicken in de situatie at ut mear op ‘n vertrouwde meneere verteld wordt. Mear toch veult ze zich ut beste op heur gemak in hun eagen vertrouwde omgeving en dat is: thoes.

“Hoo is-t goan...geet ut ow good?” vroeg ik too-k hum kwam bezeuken. “Dat weet ik eagenlijk nog nich. Ik heb nog gin dokter esprökken. En de zuster kon d‘r mij ook niks oawer vertellen. Ik maj mij nog nich verreuren en ik maj ok nog nich oet bedde, want de operatie is nogal zwoar oet evöllen. Onderwiel kwam d‘r ‘nen zuster bij ‘t bedde en too vroeg hee: “Zuster wanneer keump de dokter langs.” “Den is al lang wes, mear iej sleupen zo röstig, dat hee ow nich wakker maken wol. “En wat hef hee zeg zuster.” “Ie majt morgen probeern oet bedde te kommen en dan keump d‘r ‘nen therapeut um ow te helpen met veurzichtig wier te leren lopen.” “Dat vin ik wal fijn, want dan kaan-k hoppenlijk wier snel op hoes an.” Doar was hum nog al völ an gelegen.

Want woar hee nogal bang veur was; dat was het plan dat ze hum noar 't verpleeghoes hebben wollen. De keender hadden ut d'r al zo vake oawer had. En dat stun hum helemoal nich an en dan kon hee nogal onwies oetpakken. Hee vun namelijk zölm dat hee nog best wier in zien eagen hoes wean kon. Hee was in 't verleden thoes wal es daal epleart, mear dat kan 'n besten nog wal oawerkommen. Nee, noar 't verpleeghoes, dat leek hum mear niks. Too hee mie vertöll oawer zien gevoel, zea ik: "Moj is good luustern, as iej ow best doot um te können lopen, zoda-j de trappe op könt kommen en iej ow fatsoenlijk könt waske, dan deank ik da-j doar nich hen hoeft." "Oh, ja? Mean ie dat?"

Mear hoo zit dat dan met mien hoes; ik heb heurd, dat de hele buurt wördt sloopt um d'r op 't plein nieje en völ meer huuze te können bouwen." Ik had doar wal es iets oawer heurd, mear d'r wordt wal vaker wat zegt. En vuurdut ut zowid is, meestal doert dat dan nog wal een flink aantal joaren. Want loaw eerlijk wean. De ambtelijke möllens, maalt vake langzaam. "Hoo-t ok is: "Zorg iej now mear da-j good an 't lopen komt en as de therapeut keump, doo dan wal wat hee ow zegt; meer kaan-k ow nich roaden."

De huuze wörden offebrökken en hee zat now al wier enige tied in 't verpleeghoes. Mear hee von 't mear niks. 't Etten was wal good, ok al was 't, wat de smaak angeet, vaak van 't zölfde. Mear 't kon slechter. Hee wol d'r dan ok nich te völ oawer klagen. Zo geet ut now eenmoal: Oale leu wilt gern loaten heuren, dat ze tevreaan bint. Hee was dan ok gin oetzoondering. Elke dag kreeg hee op tied zien köppn koffie, mangs un keuksken d'r bie; nee... dat zat wal good. Of en too gungen ze ok met hum noar boeten; dat deden dan meestentieds vriewilligers, want de verzorgers hadden doar gin tied veur. "Heb iej zölf dan gin scootmobiel meer?" vrög ik. "t Gung nich mear, zearn de verpleegsters." Ze hadden ut wal met hum probeerd. Ze waren 'n stief keteerke

Deurgoans was hier zien zommerverblief en veulen hee zich ók thoes; want bloemen lachten hem too.

met hum noar boeten 'wes en zearn too: "Dat kö-w wal vergetten. Te geveurlijk, want 't is völs te drok op de stroate en dan bint wiej hum zo kwiet." Zo is-t egoan en dus kwam hee nich mear in anmearking veur zo'n mobiliteitsinstallatie en mos hee zich nog alleen veurtbewegen met een veerwieler, dee hee dan met beide haande mos andrieven. Mear dat ding leup zo zwoar "Doar kom iej nich wied met", dacht ik. Hee was hierdeur natuurluk wal meer an zien hoeskamer ekluusterd. Zo kon hee dus nich meer op eigen gelegenheid noar ziene grote leefde: de bloemenhof van de dahliacub.

Hee was gelukkig nog good bie zien positieven. Mear dat ko-j lang nich aait zeggen van zien hoeskamergernoten. Langzaam kreeg ik 't gevoel dat hee vaker terug veel op ut verleden. Nog slimmer von ik,

dat ut langer ging doern, vuurdat hee wus wee of ik was. Ens in de zovöl tied kwam ik bieje hum, um ziene heure te sniejen. Ik had wal gin sniederspapiere, mear wal alle gereedschappen doorveur. En ik redder d'r mieje wal oardig met, al zeg ik ut zölm.

In het begin nich; mear noa un paar joaren, mearken ik dat ziene kamergenoten steeds wieder achteroet gungen en dat hee doar in met gung. D'r wörden biejnoa gin woord sprökken. Now was hee ok nich één van de sproakzaamsten, mear as ieje oawer goardens en bloomen begunnen, dan kwamen hee good op stoom. Dan harr hee onwies völ te vertellen.

Mear mangs geet ut aans dan dat ieje wilt dat ut geet.

Hee wörden steeds stiller. As ieje bieje hum op bezeuk kwamen, dan zat hee steeds vaker met de kin op de börst en met de ogen too. D'r wörden dan ok gin woord esprökken in de gezamenlijke woonkamer. Op een dag kwam ik bieje hum en nam ik hum met noar

zien keamerke um de heure wat bieje te warken, want ieje konden ze al biejnoa vlechten. 't Wörden dus hoog tied. "Zo Jong: now geet ut gebeuren en zult wieje d'r is wier wat moois van maken." En too gung 't gangs. Noa 'n stief keteerke was ik kloar en too wieje weer noar de gang gungen um met de lift noar beneden te goan zea hee op ens: "Frits bin ieje dat.? Heb ieje mieje knipt?" "Nee jong, dat was nich Frits, mear ik... ow jongsten breur.

Dat waren de eerste verschienselen, woarvan ik dacht dat dat nich neudig was wes. Want ik leas oaweral dat leu heel völ mut dreerken. Hee krig op tied zien bekske koffie en ok zien börrrelke; niks mis met. Mear doarmet bi-j d'r nog nich. Leu möt meer dreerken as 'n köpken koffie. Dat is nog lang gin twee liter vocht per dag, en zeker in de ruimte woar de temperatuur nogal an de hoge kaant is. Ik bin d'r van oawertuugd, dat a-j 't verstaand op de rieje wilt hoalden, da-j dan meer mut dreerken. 't Benul verschrömpelt, 't wordt nich genug smeert.

Tot slot

Hee wol leewer nich noar 't verpleeghoes maar d'r is op hum in eproat, dat ut nich aans kon.

Zien hoes 'wörden sloopt.

En hee kreeg 't goan nich mear gangs, zo as 't had mötten wean.

'n Scootmobiel kreeg hee ok nich mear oonder 't gat.

Iemand zea teggen mieje: "Mear hee is now toch wal tevreesn?"

Joa...en hee wet nich mear better.

Toch wol hee nich.

Mear allns went...

Kottens hebbe wieje hum weg ebracht.

Hee hef 't hoger op'ezöcht

Now is e d'r nich mear.

Mear doaran waren wieje al een zetke 'ewend....

Was getekend: zien breur.

PROFILE *Weijenborg*
 DE FIETSSPECIALIST

Deldensestraat 56
7621 EK Borne
Telefoon 074-2671910